

Nagy magán erdészeti vállalkozások helyzete és teljesítménye

Szücs Róbert – Lett Béla

A Fagazdasági Országos Szakmai Szövetség (FAGOSZ) évek óta közzé teszi az állami és a legnagyobb magán erdészeti vállalkozások kiemelt adatait és mutatóit. A 2013-as listát alapul véve, leszűrtük az erdészeti főtevékenységű cégeket, és részletesebben elemeztük gazdasági teljesítményüket. Az adatokat összehasonlítottuk az, „Amit a számvitel mutat az erdőgazdasági vállalkozások gazdasági helyzetéről és teljesítményéről” (Lett et al. 2017) című kiadványban szereplő 2008–2012 időszakot felölelő adataival.

Hazánkban 1835 erdészeti társaság magán vállalkozás működik (Lett et al. 2017). A közel kétezer magán erdészeti társas vállalkozás összesített kapacitása és forgalma jelentős, de növekedése elmarad a lehetőségektől, különösen a jövedelmezőséget rontja a veszteséges cégek nagy száma.

A „nagy magán erdészeti vállalkozások”

A ma Magyarországon működő **legeredményesebb 21** (1,1%) erdészeti vállalkozásnál van az összes erdészeti vállalkozás **adózott eredményének 31%-a**, illetve a **nettó árbevételének 21%-a** (1. táblázat).

A 2008-as válság óta a forgalmi adatokat tekintve az egész magán erdészeti vállalkozói csoport, értékben kifejezett növekedésen ment keresztül, amely leginkább a nagy vállalkozásokat érintette.

A nagy magán erdészeti vállalkozások erdészeti tevékenysége széleskörű, az **árbevétel a fakereskedőknél és a feldolgozóknál relatív magasabb**, mint a szolgáltatóknál. (Lett et al. 2017)

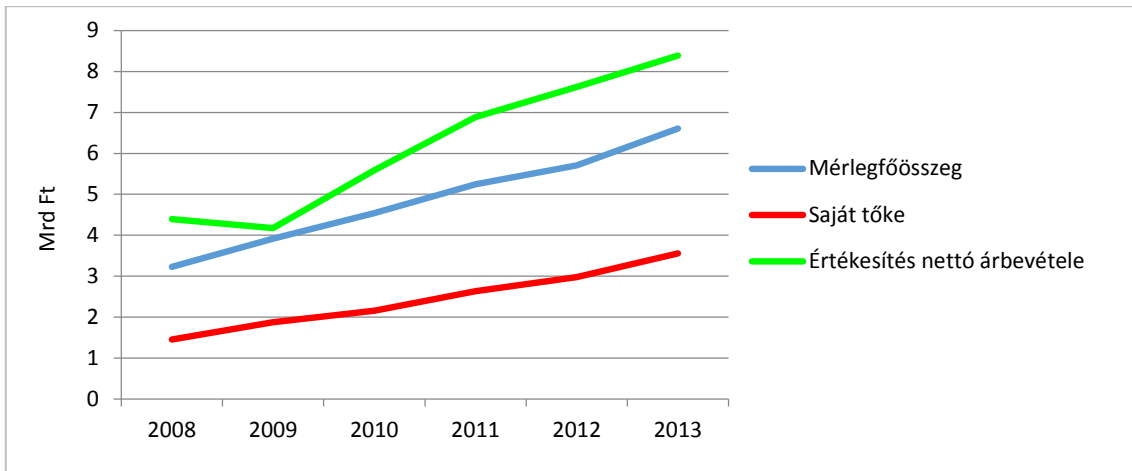
A nagy magán erdészeti vállalkozások a többitől jelentősen eltérően, nyereségesen és jó eredménnyel működnek (1. táblázat).

(A „kis” magánnal és összes magánnal való összehasonlíthatóság érdekében egyes feldolgozott adatok a 2008–2012 időszakot érintik.)

1. táblázat: A 2008–2012 időszak átlagából számított nettó árbevétel és adózott eredmény a csoportokra és egy vállalkozásra vonatkozóan (M Ft)

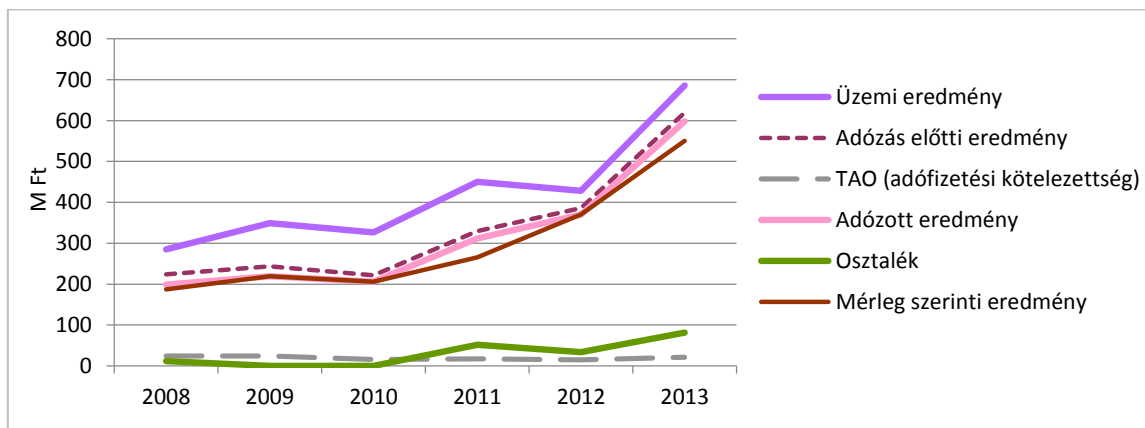
	Összes magán (ÖM)	"Nagy" magán (NM)	NM/ÖM %	"Kis" magán	Átlag		
					Összes magán	"Nagy" magán	"Kis" magán
Vállalkozások száma	1835	21		1814			
Értékesítés nettó árbevétele	27 918	5 733	21	22 185	15,2	273,0	12,2
Adózott eredmény	838	261	31	577	0,5	12,4	0,3
Árbev. arányos eredm. %	3,00	4,53		2,60			

A 2008-ban kirobbant gazdasági válság után a „nagy magán erdészeti vállalkozások” jelentős növekedést értek el, ami a fő jellemző adatokon jól látszik (1. ábra). Az eredményadataik hullámzóan, de növekednek a válságból kikerülve az üzemi eredmény függvényében (2. ábra).

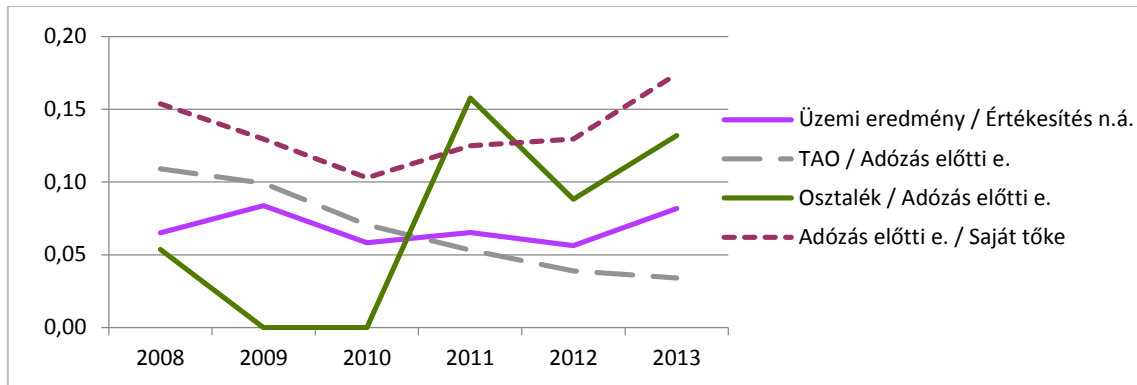
1. ábra: A „nagy magán erdészeti vállalkozások” fő jellemzőinek változása a 2008–2013 időszakban

A társasági adófizetés (TAO) egyenletes alacsony szinten van az egész időszakban. Az osztalékfizetés végig kicsi. A legtöbb cég egyáltalán nem vett ki osztalékot a vizsgált időszakban, az eredményt inkább tőkenövekedésre fordította. Ez magyarázza a saját tőke jelentős növekedését (1. és 2. ábra).

2. ábra: A „nagy magán erdészeti vállalkozások” eredmény adatainak változása a 2008–2013 időszakban

A mutatókat tekintve a jövedelmezőség ugyan hullámzik, stagnál, viszont összességében jó színvonalon mozog. Az adóterhelés jelentősen, szinte 1/3-ára csökkent a vizsgált időszakban, ami részben az adószabályokkal járó, csökkentett adóterhekkel magyarázható. A rentabilitás csak az osztalékfizetéssel együtt növekszik (3. ábra).

3. ábra: A „nagy magán erdészeti vállalkozások” mutatóinak változása a 2008–2013 időszakban

Kiemelt adatok

Még a 21 legnagyobb vállalkozás között is megfigyelhetők jelentős teljesítménybeli különbségek (2. táblázat). Ez alapján további **három csoportra** bontottuk a nagy magán erdészeti vállalkozásokat. (Narancsszínnel a kiemelkedő, kézzel a közepes, zölddel az alacsony értékeket jelöltük. A számok az egyes cégeket jelölik. A csoportosítás az árbevétel és adózott eredmény szerint javasolható.)

2. táblázat: A „nagy magán erdészeti vállalkozások” eredményei (M Ft)

	Mérlegfőösszeg	Saját tőke	Értékesítés nettó árbevétele	Személyi jellegű ráfordítások	Üzemi eredmény	Adózott eredmény	Árb. arány üz. eredm	Árb.arány Ad. eredm
							%	%
1	913	361	1 209	77	105,9	67,8	8,8	5,6
2	535	316	966	39	67,4	56,1	7,0	5,8
3	423	78	468	19	42,3	25,1	9,0	5,4
4	151	15	384	3	4,5	2,4	1,2	0,6
5	109	34	439	63	3,1	3,5	0,7	0,8
6	137	81	244	8	17,5	18,8	7,2	7,7
7	171	102	226	28	18,7	17,1	8,3	7,6
8	352	222	210	90	11,7	10,8	5,6	5,1
9	203	156	200	20	28,8	28,6	14,4	14,3
10	147	52	278	55	20,2	11,0	7,3	4,0
11	620	442	273	46	14,8	20,5	5,4	7,5
12	101	62	104	15	7,3	4,9	7,0	4,7
13	88	52	149	14	5,7	2,4	3,8	1,6
14	81	35	156	11	10,8	4,8	6,9	3,1
15	194	68	96	6	1,4	1,4	1,5	1,5
16	150	78	146	27	32,3	28,1	22,1	19,2
17	23	13	151	5	0,9	0,2	0,1	0,0
18	22	2	92	6	1,1	0,6	1,2	0,7
19	47	28	135	5	11,7	9,1	5,7	6,7
20	53	16	97	13	3,5	3,3	3,7	3,4
21	354	231	153	15507	11,3	1,1	7,4	0,7
Ö	4874	2444	4967	16057	420,9	317,6	2,6	2,0

A „kis magán erdészeti vállalkozások”

Az összesből levéve a nagy magán erdészeti vállalkozásokat, az erdészeti vállalkozói szektor fennmaradó részét neveztük el „kis magán erdészeti vállalkozások”-nak. A 2008-as bázisévhez viszonyítva növekedésük jóval alatta marad mind az összes, mind a nagy magán csoportokhoz viszonyítva, sőt egyes teljesítményeik visszaeső tendenciát mutatnak (3. táblázat). A megmaradó kis „kényszer” vállalkozások teljesítménye alacsony, vesztesége magas.

Elmondható, hogy így még nagyobb lett a csoport üzemi vesztesége.

3. táblázat: 2008–2012 átlag üzemi eredményének, nyereségének és veszteségének a csoportokra és egy vállalkozásra eső értéke (M Ft)

	Összes magán	"Nagy" magán	"Kis" magán	átlag Összes magán	átlag "Nagy" magán	átlag "Kis" magán
Üzemi eredmény	1 284	368	916	0,7	17,5	0,5
Nyereség	2 669	368	2 301	1,5	17,5	1,3
Veszteség	-1 385	0	-1 385	-0,8	0,0	-0,8

4. táblázat:: Magán erdészeti vállalkozások teljesítményének változása 2008 bázisévhez képest 2008–2012, néhány eredmény kiemelve

	"Nagy magán"					Összes magán					"Kis magán"				
	2008/2008	2009/2008	2010/2008	2011/2008	2012/2008	2008	2009/2008	2010/2008	2011/2008	2012/2008	2008	2009/2008	2010/2008	2011/2008	2012/2008
Mérlegfőösszeg	1,00	1,21	1,41	1,62	1,77	1,00	1,04	1,18	1,43	1,54	1,00	1,03	1,15	1,40	1,52
Saját tőke	1,00	1,29	1,48	1,81	2,05	1,00	0,95	1,01	1,11	1,14	1,00	0,92	0,97	1,05	1,05
Értékesítés nettó árbevétele	1,00	0,95	1,27	1,57	1,74	1,00	0,95	1,12	1,32	1,34	1,00	0,94	1,08	1,27	1,25
Egyéb bevételek	1,00	0,94	0,83	0,85	1,09	1,00	0,78	0,24	1,01	1,13	1,00	0,74	0,10	1,04	1,13
Anyagjellegű ráfordítások	1,00	0,97	1,28	1,60	1,76	1,00	0,95	1,00	1,35	1,36	1,00	0,94	0,94	1,29	1,28
Személyi jellegű ráfordítások	1,00	1,01	1,12	1,51	1,80	1,00	0,98	1,08	1,14	1,07	1,00	0,98	1,07	1,09	0,98
Értékcsökkenési leírás	1,00	1,03	1,45	1,72	1,99	1,00	1,01	1,21	1,40	1,41	1,00	1,01	1,16	1,32	1,27
Egyéb ráfordítások	1,00	0,75	0,80	0,81	0,99	1,00	0,67	1,00	1,12	1,03	1,00	0,64	1,06	1,21	1,04
Üzemi eredmény	1,00	1,22	1,14	1,58	1,50	1,00	0,73	0,83	1,34	1,56	1,00	0,57	0,72	1,27	1,58
Adózás előtti eredmény	1,00	1,09	0,99	1,47	1,72	1,00	-0,17	0,38	0,45	0,80	1,00	-0,29	0,32	0,35	0,71
TAO (adófizetési kötelezettség)	1,00	0,99	0,64	0,72	0,62	1,00	0,40	0,34	0,23	0,30	1,00	0,38	0,34	0,21	0,29
Adózott eredmény	1,00	1,10	1,04	1,57	1,86	1,00	-0,46	0,40	0,57	1,05	1,00	-0,67	0,31	0,43	0,94
Osztalék	1,00	0,00	0,00	4,33	2,83										
Mérleg szerinti eredmény	1,00	1,17	1,10	1,42	1,98	1,00	-0,54	0,25	0,26	0,78	1,00	-0,74	0,15	0,12	0,64

A magán erdészeti vállalkozások végzik az erdészeti munkák meghatározó hányadát, így vizsgálatuk folytatandó, támogatásuk növelendő.

1. melléklet:

1. Hepik Bt.;	2. Gledicia Kft.;	3. Robusta Kft.;
4. Nyárfás Erdőbirtokosság;	5. Erdőmester Szövetkezet;	6. Nanorb Kft.;
7. Monostor Erdő Bt.;	8. Napkori Erdőgazdák Zrt.;	9. Virágh Bt.;
10. Ihartú 2000 Kft.;	11. Mocz és társa Kft.;	12. JBH Magánerdészet Kft.;
13. Erdészeti Szaporítóanyag Termelő Kft.;	14. Kerta Kft.;	15. Jászkiséri EBT.;
16. KNT Fakitermelő Kft.;	17. N. Brendon Kft.;	18. Erdészné Kft.;
19. Fa-Tir Kft.;	20. Forester Kft.;	21. Erdőszöv Zrt.